

בס"ד ערב ש"ק
פרשת ויקהל - שקלים
כ"ד אדר א' ה'תשע"ו
גיליון מס' 24 (1425)

זמני הדלקת נרות ומוצש"ק

ר"ת	מוצ"ש	הר"ב	י-ם
6:57	6:17	5:04	י-ם
6:54	6:19	5:19	ת"א
6:56	6:18	5:09	חיפה

שב"ל הפרד"ס

עלון לתורה וחסידות

בהוצאת "מרכז תורני מוהרי"ל אשלג"

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר רבי שמחה אברהם הלוי אשלג שליט"א
רחוב שד"ל 4, ת.ד. 707 בני ברק. טל: 03-5783481 פקס: 03-6193789

יוצא לאור על שמם ולזכרם הטור של רבוה"ק

כ"ק מרן אדמו"ר המקובל האלוני הגה"ק רבי יהודה לייב הלוי אשלג זצוקלה"ה
ובנו כ"ק מרן אדמו"ר המקובל הגה"ק רבי שלמה בנימין הלוי אשלג זצוקלה"ה

נתניב הדרש

החכמה היא להיות 'חכם לב'

על הפסוק בפרשתנו "ואל כל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה בלבו..." כתב הספורנו "ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וגו'", "איש אשר רוח בו - מוכן לקבל אור פני מלך חיים. כענין שנאמר: 'ובלב כל חכם לב נתתי חכמה'."

בספר 'אור יהל' כתב לדייק מדברי הספורנו כי עיקרה של חכמה היא בקשה. שהרי מי הוא זה המכיר את חשיבות החכמה? הרי אומר זה שמבקשה ומכין את עצמו לקבלה.

הטעמים שאינם מכירים בחשיבות החכמה - אינם נזקקים לה. החכם, לעומת זאת, מכין שמכיר בערך החכמה, גם מרגיש בנפשו שכל חייו תלויים בה, כמו שכתב הרמב"ם לגבי תלמיד שגלה שמוגלן רבו עמו: "שנאמר 'והי' עשה לו כדי שיהיה. והיי בעלי החכמה ומבקשה בלא תלמוד תורה כמיתה חשוכין". (הלכות רוצה פ"ה). ולכן, אין החכם מפסיק מלבקש חכמה וכל אשר לו יתן אדם בעד נפשו.

הבא ליטור מסייעין בידו. החכם שמבקש חכמה נותנים לו. אמרו חז"ל: "אין הקב"ה נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה וכו', 'ובלב כל חכם לב נתתי חכמה'". (ברכות נה). ולכן, דוקא בלב כל חכם לב ניתנת החכמה, ובלב דוקא, כיון שלבו יודע ומרגיש את הצורך לו. אבל האיש שלבו פנוי מהחכמה אף כי נושא עליו כמה עניני חכמה, אין אלו אלא כדברים הנפרדים ממנו ואינו נחשב לחכם.

ראייה לדבר: כאשר נראה שומה משחק בעפר ואבנים ובתוכם מרגלית יקרה מאוד, ואינו יודע כלל להעריך את חשיבותה, האם יתכן לומר על האיש הזה שהוא עשיר גדול? הרי אם אינו יודע להשתמש בה ולהכיר בחשיבותה היא אבודה ממנו. כך גם מי שאינו משכיל להשתמש בתבונתו, מתוך שאינו מכיר כלל בחשיבותה אינו כשומה הזה אשר סופו לאבד גם את המרגלית בידי ולזרוקה לאשפה.

זה גם מה שפי' הספורנו לגבי יהושע: לפי מידת הכנת מקום בלבו לקבלת החכמה, כך יוכל למלא עצמו בה, אבל אם לא יכין מקום, היכן תכנס החכמה. א"כ, יהושע אשר נאמר עליו: "ולא ימוש מתוך האהל" אצלו ראוי להיאמר "איש אשר רוח בו". הוא מוכן בכל עת לקבל אור פני מלך חיים כפי שהוכיח בזה שלא מש משה אפילו לרגע אחד, שזהו הבטוי להכנה לקבלת החכמה.

החוכמה הטובה ביותר לבקשתו של אדם את החכמה היא בעובדה שהוא מוכן ללמוד מכל אחד. כמו שאמרו חכמינו ז"ל (אבות פ"ה): "איזהו חכם הלומד מכל אדם" - הדיף הגמור מהסכל האומר: "וכי ראוי ללמוד ממנו?" החכם בחבינו יקר החיים וביודעו שהחיים גנוזים בחכמה, יודע הוא כמה חסר לו, ומשום כך אינו בורר את מלמדיו, מוכן הוא ללמודו מכולם.

אמרו חז"ל שצריכים לקרוא בשבת זו את פרשת "שקלים", אף שאין היום את בית המקדש ולא צריכים את הכסף לקניית קרבנות.

אומר ה"שפת אמת" (פרשת שקלים תרל"ג מ"ב) שרואים מזה ש"נדיבות הלב" מתקבלת כמו אז. כי כל הקרבנות נתקבלו לרצון רק על ידי כוח הנדיבות של ישראל - שמה היו כל הקרבנות של ישראל, ואת הנדיבות הזאת יש גם כיום.

ואומר ה"שפת אמת" שיתכן שכיום יש אפילו יותר "נדיבות לב" על ידי שמשותקים לדבר השי"ת כבראשונה. (גם ההידושי הרי"ם אמר שיש יותר התעוררות בזמן הזה, כי אצלם היתה רגילות לתת, אבל היום יש יותר געגועים ותשוקה למצוה שהסרה לנו).

כי כשאדם מוכן להקריב את כל נפשו להשי"ת בוודאי זה יותר נחת רוח מהקרבן בהמה - שנוגע רק לממון, וזה לא חידוש איך אפשר כיום להקריב קרבן גבוה יותר, כי ודאי עתה בגלות, כיון שלא יכולים להתקרב להשי"ת רק על ידי קרבן "עצמו", זה חשוב יותר מקרבן בהמה.

שבת שלום

שבת מברכים חודש אדר ב'

המולד: אור ליום ד' שעה 9:31 ו-15 חלקים
ראש חודש: בימים חמישי ושישי הבאים עלינו לטובה

בשמייל הפרשה

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה (לה, א-ב)

אם נאמר בתחילה "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" פשוט הוא שיצאו מלפני משה, ומה בא הכתוב להשמיענו?

ואפשר להסביר על פי משל: כשרואים אדם יוצא ממקום ומתנודד, רואים שיצא מבית מדרו, ועל בני ישראל ראו לפי ארשת פניהם והילוכם שיצאו מלפני משה. **הרה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל**

ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל מלאכת עבודת הקודש (לו, א)

צריך לבאר במקרא קודש שלפנינו למה נאמר בראש המקרא "ועשה" לשון יחיד, והרי בסוף הפסוק מבואר שרבים הם העושים את מלאכת הקודש.

ויש לומר שזה בא לרמז שבצלאל ואהליאב וכל אנשי החכמה שעסקו במלאכת הקודש כולם היו אהובים ורצויים זה לזה ומאוחדים לעשות רצון קונם, כאיש אחד בלב אחד. שהרי רק על ידי אחדות תתכן השראת השכינה במשכן.

ולכן נאמר "ועשה" בלשון יחיד, לרמז שכולם – כאחד נחשבים. ונע"ד דרשת חז"ל בפרשת יתרו "יחן שם ישראל נגד החר" – כאיש אחד בלב אחד.

והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר (לו, ג)
 "והם" – עושי המלאכה עצמם לא פטרו עצמם מלתת את נדבתם, אלא "הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר", עוד לפני העבודה הודרו להביא את נדבתם. **אמרי שפר**

ויבואו האנשים על הנשים... חח ונזם וטבעת... וכל איש אשר הניף תנופת זהב... (לה, כב)

מדוע באו הנשים תחילה?
 אלא שאמרו חז"ל (קידושין לא): "גדול המצווה ועושה" משום שהמצווה ועושה, יצרו תוקפו דוקא כשמצווה. ועל עשיית המשכן נצטוו רק בני ישראל ולא הנשים ככתוב "דבר אל בני ישראל" ודורשים בזה בכל מקום "ולא בנות ישראל", וכיון שלא היו הנשים מצווין לא היה יצרם תוקפם כל כך.

ולכן באו הנשים תחילה. אבל האנשים שהיו מצווין על כך, היה יצרם תוקפם, לכן נתאחרו מלבוא ובאו אחרי הנשים. **אמרי שפר – מהרש"ק**

ויאמרו אל משה לאמר; מרבים העם להביא מדי העבודה למלאכה אשר צוה ה' לעשות אותה, ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקודש ויכלא העם מהביא (לו, ה-ו).

מה היה איכפת למשה שהעם מרבים להביא, מוטב שירבו מאשר ימעטו, והעודף ישאר לבדק הבית?

אלא שמעשה המשכן היה כדי לכפר על עון העגל (ילקוט דברים רמז תשצב), ואם כן היו כולם בעלי תשובה, ואם מרבים בתשובה יותר מהצורך עלולים לקלקל ח"ו, ועל כן צריך לשאול מהם כיצד ואיך לעשות תשובה.

וזהו הפירוש "מרבים העם להביא" שחכמי הלב הרגישו שהעם עושים תשובה יותר מהצורך, והודיעו על כך למשה רבינו, והוא באמת הורה שלא יעשו עוד מלאכה. **הרה"ק מהר"י מבעלזא זצוק"ל**

הרב יהודה לב שליט"א
 מחבר ספרי לב המועדים

**דינים מנהגים וטעמים
 בשנה מעוברת**

דרך ההלכה

חדשי השנה העבריים בנויים לפי חודשי הלבנה, שנאמר "עולת חודש בחודשו".
ביאור: הלבנה נראית כדבר מהודש מידי חודש, בחצי הראשון של החודש היא הולכת וגודלת, ובחצי השני הולכת ומתמעטת, עד סוף החודש, ואח"כ שוב מתחדשת, וכשתחדשת אז נחשב לתחילת חודש.
אבל את חשבון השנים אנו מחשבים לפי שנות החמה שנאמר (דברים מז א) "שמור את חודש האביב" תלה הכתוב את הפסח הזמן האביב, וזה יתכן רק אם מחשבים את השנים לפי חשבון מהלך השמש.
ולפי שיתרים ימות החמה השנתיים על שנת הלבנה קרוב לי"א יום (שנות החמה שפ"ה ורביעי יום, ושנות הלבנה שני"ד יום ושמונה שעות ותרי"ז חלקים) לכן כשמתקבצים מחסרון הימים ל' יום, פחות או יותר, מוספים חודש אחד ועושים את השנה מעוברת (אבודרהם, רמב"ם הלכות קידוש החודש א-ב).

הטעם שמעברים את השנה מובא בגמרא: תנו רבנן על שלושה דברים מעברים את השנה על האביב, על פירות האילן, ועל התקופה (סנהדרין יא, א).

על האביב – כאמור, שכתוב בפסוק (דברים מז א) "שמור את חודש האביב" ודרשו חז"ל (ר"ה כא, א) שמור אביב של תקופה שיהא בחודש ניסן, **והטעם:** שאז מבשילה התבואה ויהא מוכן להביא ממנה את קרבן העומר.

על פירות האילן – מכיון שבהג השבועות מביאים כיכורים לבית המקדש, ואם מתאחרת הבשלת הפירות מזמן העצרת, צריך לטרוח ולעלות לירושלים פעם נוספת, לכן מעברים את השנה; כדי לדחות את הג השבועות בעוד חודש, שיהול בזמן הבשלת הפירות.

על התקופה – שהג הסוכות יחול בתקופת האסוף, כדכתיב (דברים מז ג) "הג הסוכות תעשה לך שבועת ימים באספך מזרגך".

כתב בעל "יסוד העבודה" מסלונים זצוק"ל: שמעתי מרבותי, שאין להרבות ב"תעניות" כי אם מי שגופו חזק מאוד בבריאות, או שיודע בעצמו שיש לו נשמה גדולה, וכל כוונותיו בכל מעשיו כי אם לשם שמים. והרב הצדיק הגאון ר' גרשון מקיטוב ז"ל היה מתענה כמה פעמים משבת לשבת, וראה אחר ולמד ממנו והתענה גם כן בכך עד שמת, והלך הר"ר גרשון ללוותו, ועל בית הקברות הרים את רגלו ובעט בחמת ואמר לו בפני כולם: רשע רשע מפני מה הרגת את עצמך, ומדוע השווית את עצמך אלי ולמדת ממני ריבוי התעניות שאינם לפי כוחך.

בספר עבודת ישראל כתב: שמעתי אומרים שהרה"ק מו"ה גרשון אמר פעם אחת למרן גיסו הכעש"ט ז"ל בעת שעדיין לא הכיר מדרגתו, בזה"ל: כל זמן שאתה תוכל עוד בתפלה לומר "ברוך אתה" על פי רצונך, תדע כי עדיין לא הגעת לכוננת התפילה, כי כל כך צריך האדם להיות בהתפשטות, עד שאפס מאתו כח ויכול לדבר התפלה.

אצל הרה"ק ר' גרשון קיטווער זי"ע היה אדם אחד פשוט שהיה תומך בתלמידי חכמים והיה בעל מעשים טובים, והיה מדבר לפרקים עם הרה"ק רבי גרשון זי"ע, ואחר כך נפטר אותו אדם ונראה להרה"ק ר' גרשון, ושאל אותו מה עמו בעולם הנשמות, ואמר לו שטוב לו מאד וזכה להיות בגן עדן, ובהיכל שלו שם הנשמות בבחינת אילן וענפים ופירות, והוא ראש האילן ושאר החברים תחתיו. אמנם, יש לו בושח גדולה, כי הנשמות שמתחתיו הם תלמידי חכמים ופותרים לדרוש בתורה, והוא, שלמעלה מהם, אינו מבין שיהיה, וביקש מהרה"ק ר' גרשון שילמוד עבורו משניות ועל ידי זה יעשה לו טובה, והבטיחו הרה"ק ר' גרשון ללמוד בעדו. ואחר כך נראה אליו עוד הפעם, והחזיק לו טובה בעד לימוד המשניות, כי עתה הוא אומר תורה והם אינם מבינים דבר (כתבי רבי משה מידנר).

לוקט מהספר "חילולא דצדיקא"

נסתלק בכ"ה אדר א' שנת תקכ"א

רשעים, אלו החסידים והצדיקים הנמצאים ביניהם נתפשים בעוונם. וכבר העמידוהו. ועל כן הסיר שאלו את הקני מתוך עמלק. כעין זה, לולא אותו הערב רב שנתחברו בישראל, לא היו נענשים ישראל על חטא העגל.

ותא חזי, מה כתיב וכו': ובוא וראה: מה כתוב מקודם "מאת כל איש אשר ידבנו לבו", שכולל הכל, ואפילו את הערב רב, משום שרצה הקב"ה לעשות מעשה המשכן מכל הצדדים, במוח ובקליפה. ומשום שהיו אלו ערב רב ביניהם, נאמר "מאת כל איש אשר ידבנו לבו". לכלול אותם בין ישראל, שהם מוח. וכולם נפקדו להשתתף במשכן.

לבתר סטא זינא וכו': אחר כך נמה מין למינו, ובאו הערב רב ועשו את העגל, ונמו אחריהם מישראל כל אלו שמתו. וגרמו לישראל מות והריגה. אמר הקב"ה מכאן ולהלאה, מעשה המשכן לא יהיה אלא מצד ישראל בלבד. מיד "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" וגו'. וכתוב אחריו, "קחו מאתכם תרומה לה". "מאתכם" – ודאי, ולא כמקודם שכתוב "מאת כל איש אשר ידבנו לבו". "ויקהל משה" וגו'. מאיזה מקום הקהיל אותם? אלא משום שהערב-רב ביניהם, היה צריך משה להקהיל אותם וליחדם מביניהם.

ויקהל משה: רבי אבא פתח "הקהל את העם האנשים ונשים והטף" (דברים לא). מה להלאה הוא כלל של כל ישראל, אף כאן הכלל של כל ישראל. מי הם; ששים רבוא.

פירוש הסולם פרשת ויקהל סעיפים א – ב, ה – ט

"ויקהל משה את כל עדת" וגו' (שמות לה): רבי חייא פתח "ויאמר שאול אל הקני לבו סורו" וגו' (שמואל א' טו). בוא וראה: מה כתוב בעמלק "פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל" וגו' (שם). וזקב"ה, בכל המלחמות שעשו שאר העמים עם ישראל, מה המעם שלא היה קשה לפניו כמלחמה זו שעשה עמלק עמהם? ומשיב: אלא ודאי המלחמה של עמלק היתה בכל הצדדים; למעלה ולמטה, כי בזמן ההוא נתחזק נחש הרע למעלה ונתחזק למטה בעולם הזה.

מה חייא בישא וכו': מה נחש הרע אורב על פרשת דרכים אף כן עמלק היה נחש רע לישראל, שארב להם על פרשת דרכים, שכתוב "אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים" (שם). וארב הוא למעלה לטמא המקדש – שהוא המלכות, וארב למטה לטמא את ישראל. מאין לנו, שכתוב "אשר קרד בדרך" (דברים כה). כתוב כאן "אשר קרד", וכתוב שם "כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה" (שמואל א' כג). מה שם טומאה אף כאן טומאה.

תא חזי מה כתיב וכו': בוא וראה: מה כתוב "ויאמר שאול אל הקני". מי הוא "קני"? זה יתרו. שואל: וכי מי נתן בני יתרו כאן, שיהיו דירתם בעמלק, והרי ביריתו היו שוריים? ומשיב: אלא הרי כתוב "ובני קני חותן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה" וגו' (שופטים א). וכשעלו משם שרו בתחום של עמלק, עד אותו הזמן שבא שאול חמלק. שכתוב "ויסר קני מתוך עמלק".

בני, דהא בזמנא וכו': משום, כי בזמן שנמצאים

כלל. אלא אדרבה, מסתבר שהם מבינים היטב למצבם החמור, ויודעים שאינם נגבים חלילה, ומכאן היחס החביב כל כך...

הלווה שמה והתרנש מאוד לשמוע את דברי אשתו. הוא ביקש לשמוע שוב ושוב "מה היא שאלה? ומה ענית לה?" עד שגם הוא הגיע למסקנה: למרות כל מה שעוללתי לאותו אברך - שכננו היקר, הוא אינו כועס עלי כלל ועיקר!

כוחות חדשים ורעננים נסכו בנפשו של הלווה. בימים הבאים הוא לבש עוז ותעצומות לשקם עצמו בכל מהדר... הוא חש חובה קדושה בנפשו להוכיח לידיו האברך כי אכן צודק הוא בהערכתו וביחסו החביב כלפיו...

כאשר חזרה אשתו של האברך לארץ, כבר היה בידה מלוא סכום ההלוואה! הלווה שהתאמץ מעל ומעבר, הצליח לארגן את כל סכום הכסף עליו חתם הלווה האברך ערבות.

ורק ננסה לתאר לעצמנו, מה היה קורה אילו מיועדנו האברך לא היה מתאפק ולא היה מצליח לשמור פיו ולשוננו...

"איש לרעהו" - ספר על ידי אחד ממרביצי התורה בבני ברק (ונשלח על ידי י. פ. וולפא - ירושלים):

שביל לנוער

שאלות בחומש - פרשת השבוע - עם רש"י
(בצורת מבחן אמריקאי)

א. מדוע כתוב "והנשאל" בלי האות יו"ד?

א. כיון שהנשואים הביאו את אבני השם. ב. כיון שהעננים הביאו את אבני השם. ג. כי התעצלו הנשואים בתחילה, עד שהביאו את אבני השם. ד. ב' דעות ברש"י.

ב. על שם מה נקרא "לחם הפנים"?

א. על שם שהיה לו פנים לכאן ולכאן - שהייתה פרוצה. ב. כי עמד ממש מול פני הבאים למשכן. ג. ב' התשובות נכונות. ד. ב' התשובות אינן נכונות.

שאלות בספר "קיצור שולחן ערוך" סימן ל"ז

ג. בקבוק יין, העשויים מזכוכית, האם צריכים טבילה?

א. כן. ב. לא. ג. יטבול בלי ברכה. ד. ראוי להחמיר.

ד. אם יש קצת חלודה על הכלי ולא מקפיד עליו, האם חייב לחסרו לפני הטבילה?

א. צריך. ב. לא צריך. ג. עדיף להחמיר. ד. מהלוקת.

לוח הדף היומי בזוהר עם פירוש הסולם מחזור ט' (תשע"ו)			
יום	תאריך	זוהר פר'	עמודים
שבת	כה אדר א'	פנחס	מח-נג
א'	כו אדר א'	פנחס	נג-נז
ב'	כז אדר א'	פנחס	נז-סא
ג'	כח אדר א'	פנחס	סב-סח
ד'	כט אדר א'	פנחס	סח-סט
ה'	ל אדר א'	פנחס	סט-עג
ו'	א אדר ב'	פנחס	עד-עז
שבת	ב אדר ב'	פנחס	עז-פ

ביום מן הימים מצא עצמו אברך בן תורה חותם לידיו ערבות על סכום עתק. "אין מן הראוי" - חשב האברך - "לפרב ללווה שהוא ידיו טוב ואף שכן קרוב. יש לסייע לו במצוקתו". הלווה, שזכה בהלוואה על סמך התימת הערבות, לא גילה מה עתיד להתרחש בזמן הקרוב. אף יתכן שהוא עצמו לא ידע מה עומד לקרות.

חלפו מספר שבועות מאז התימת הערבות, והלווה נעלם מהשכונה. הוא הותיר אחריו דירה אחת ריקה, וכמה חובות מלאים. לא ידעו להיכן הוא נעלם, אך שיערו שהוא ברח לחוץ לארץ. היעלמות הלווה הוכיחה מעל לכל כי אפשר להתחיל להתייחס מהכסף - ויפה שעה אחת קודם.

מיועדנו האברך, אשר חתם על הערבות, ידע כי הימים הבאים עתידים להיות קשים. ואכן כעבור חודש דפקו על דלת ביתו אנשים, היו אלו המלוים. הם הבינו את המצב, ואף השתתפו בצער, אבל תבעו לפרוע את החוב במלואו. האברך האומלל שמע אותם והודיע להם שהוא לא מתחמק מאחריות, הוא יסדיר את העניין עד הפרוטת האחרונה.

עוד באותו ערב ביקש מרעייתו להתלוות עמו לסבב גמ'אים... לראשונה סיפר לה על מה שקרה: על התימת הערבות והסיכון הכספי אליו נקלע. אשתו לא שמעה על הסיפור הזה עד עצם הערב הזה, היא הסתקנה לשמוע עוד פרטים: מי הלווה? מדוע הוא לא משלם? האברך מילא פיו מים ואמר: "רעייתי, הלווה את יודעת שאנחנו נמנעים מלדבר לשון הרע"...

אשתו הבינה מיד שהנסיון הגדול ביותר בשמירת הפה, הזדמן זה עתה לפניה. היא הוקירה את בעלה על כוחותיו להתאפק, להבליג ולשתוק. היא ידעה כמה קשה לו לא לגלות אפילו את שם הלווה.

היא כמוכנ לא קישרה את היעלמותה של אחת המשפחות בשכונה, לחובות שנחתו על בעלה.

מיועדנו שקע בסידורי הלוואות, עד שהשיג את סכום הכסף הגדול עליו חתם ערבות. לפי רמת הכנסותיו הבין שאת החוב הזה יזכה עליו לפרוע שנים רבות. בשלב זה שוב עלתה הסקרנות על השולחן, אך מיועדנו שוב התאפק ולא פצה את פיו. "רעייתי, הלווה את יודע שאנחנו נמנעים מלדבר לשון הרע"...

לקראת הקיץ התקבלה בביתו של האברך הזמנה להשתתף בשמחת קרובי משפחה בחו"ל. להזמנה צורפו כרטיסי מיטה. אשתו של האברך יצאה להשתתף בשמחה שהתקיימה בחו"ל.

בתקופת שהותה בחו"ל, פגשה להפתעתה אשה מוכרת. היתה זו השכנה לשעבר, אשתו של הלווה שהפיל את מיועדנו לחובותיו הכבדים... מיד שקעו שתי הנשים בשיחה ידידותית חמה. אשתו של האברך שאלה בהתרשנות: "מה שלומך? להיכן נעלמתם? למה אתם לא שומרים על קשר? לא שומעים עליכם?"

השכנה נדהמה והופתעה לגלות כמה המימות אשתו של האברך שומרת לה בלב. במשך כל התקופה חששה לפגוש את "השכנים לשעבר". רעד היה חולף בגופה כאשר הררה בעינים שעתידות להינעץ בה, ובמשפט שאמורות הבריות לסנן מכין שניהם: "הנה אשתו של הגנב". והנה, להפתעתה, אשתו של הקרבן עצמו מתייחסת אליה בכזו חביבות. אוי! כמה זה היה חשוב לה! כמה היא יקרה את ההערכה הזאת שמגלים כלפיה. אין כל רמז לעוינות הנוראה שבה חששה מפניה.

היא לא שיערה בדעתה שאשתו של האברך האומלל כלל לא יודעת מה עולל בעלה...

באותו ערב חזרה אשתו של הלווה הביתה עם מצב רוח מרומם. היא סיפרה לבעלה בהתלהבות אודות הפגישה המפתיעה, ובעיקר על העובדה המדהימה שהאברך ואשתו לא שומרים להם מינה